
Praksisudvalgets afrapportering 2023

AARHUS UNIVERSITET

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Praksisudvalget.....	4
Sager vedr. tvivlsom forskningspraksis	4
Resuméer af sager behandlet af Praksisudvalget i 2023	4
Sager om pres på forskningsfriheden	6
Statistik - sager behandlet af Praksisudvalget 2019-2023.....	6
Ekspeditions- og sagsbehandlingstid ved Praksisudvalget.....	7
Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (NVU)	8
Sager vedr. videnskabelig uredelighed.....	8
Statistik – sager vedr. forskning/forskere fra AU behandlet af NVU 2019-2023	9
Sagsbehandlingstid ved NVU	10

Indledning

Praksisudvalget håndterer sager, der vedrører begrundet mistanke om videnskabelig uredelighed, tvivlsom forskningspraksis eller pres på forskningsfriheden, og som har den krævede tilknytning til Aarhus Universitet (AU).

Praksisudvalget behandler selv alle sager om tvivlsom forskningspraksis og sager om pres på forskningsfriheden, hvorimod anmeldelser, der rejser begrundet mistanke om videnskabelig uredelighed, efter screening i udvalgets sekretariat videresendes til behandling i Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (NVU). Udvalget fungerer i alle funktioner uafhængigt af Universitetsledelsen.

I henhold til regler for Praksisudvalget § 7, stk. 1, nr. 5, afgiver udvalget hvert år en opsummerende rapport om de sager, udvalget har behandlet, herunder de sager, som udvalget har videresendt til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed. Rapporten tilgår de akademiske råd, fakulteternes samarbejdsudvalg, Forskningsudvalget, Universitetsledelsen og universitetets bestyrelse og tilgængeliggøres efterfølgende på AU's hjemmeside.

Statistikken i nærværende afrapportering vedrører sager behandlet ved Praksisudvalget i henhold til lov om videnskabelig uredelighed m.v. (lov nr. 383 af 26. april 2017) i de sidste 5 år.

Praksisudvalget havde ved udgangen af 2023 følgende sammensætning:

Professor Palle Bo Madsen, formand
Professor Tom Engsted, Aarhus BSS
Professor Liisa Lähteenmäki, Aarhus BSS
Professor Kirsten Frandsen, Arts
Lektor Jette Kofoed, Arts
Professor Susanne Bødker, Nat
Lektor Kristian Hvidtfelt Nielsen, Nat
Professor Vibeke Bælum, Health
Lektor Ask Vest Christiansen, Health
Professor Preben Kidmose, Tech
Seniorforsker Jens Malmkvist, Tech

Praksisudvalget

Sager vedr. tvivlsom forskningspraksis

Praksisudvalget har i perioden 1. januar 2023 til 31. december 2023 behandlet 4 sager vedr. tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Sagerne omhandlede spørgsmål inden for kategorierne:

- Plagiering
- Publicering i 'predatory journal'
- Plagiering og manglende kreditering
- Validitet og formidling

Alle 4 sager blev realitetsbehandlet og der blev afgivet en udtalelse til rektor. Praksisudvalget kom i en af sagerne frem til, at der var tale om tvivlsom forskningspraksis, mens der i de øvrige tre sager ikke forelå tvivlsom forskningspraksis. Praksisudvalget har derudover afvist tre sager fra samme klager, som ikke opfyldte de formelle krav for en sagsbehandling.

Resuméer af sager behandlet af Praksisudvalget i 2023

1. Udtalelse vedr. sag behandlet i Praksisudvalget den 17. januar 2023

Tema: Plagiering

Sagen angik en anmeldelse vedrørende plagiering i forbindelse med en artikel i et tidsskrift. Der var fire forfattere til den anmeldte artikel, hvoraf to af forfatterne var ansat på Aarhus Universitet.

Sagen blev oversendt til NVU, som traf afgørelse om, at der var tale om plagiat fra et artikelmanuskript, som ikke var offentliggjort, og som kun første-forfatteren til produktet, havde haft kendskab til via sit hverv som reviewer ved et tidsskrift, som den plagierede artikel var blevet indsendt til. NVU frifandt de to AU-forskere for videnskabelig uredelighed, da der ikke var tale om forhold som kunne tilskrives de to AU-forskere, hverken forsætligt eller groft uagtsomt. NVU sendte sagen retur til Praksisudvalget på AU.

Praksisudvalget fandt heller ikke grundlag for at fastslå, at der var tale om "tvivlsom forskningspraksis" i lovens forstand.

Praksisudvalget anbefalede at artiklen blev trukket tilbage fra tidsskriftet og fjernet fra PURE og fulgte op på, at det skete.

2. Udtalelse vedrørende sag behandlet i Praksisudvalget den 22. marts 2023

Tema: Publicering i 'predatory journal'

Sagen vedrørte en publicering af en artikel i et tidsskrift, som anmelder mente, var et såkaldt rovtidsskrift (predatory journal), idet anmelder anførte, at det var en overtrædelse af reglerne for god forskningspraksis. Det var således ikke artiklens indhold (forskningen),

der blev anmeldt, men valget af publiceringskanal.

Praksisudvalget vurderede, at det ikke med sikkerhed kunne konkluderes, at der var tale om et tidsskrift, hvor al publicering automatisk ville være udtryk for tvivlsom forskningspraksis. Allerede derfor fandt Praksisudvalget, at der ikke var fornødent grundlag for at kvalificere det anmeldte forhold som tvivlsom forskningspraksis.

Men Praksisudvalget anerkendte, at videnskabelig publicering i visse ikke-kvalitetssikrede tidsskrifter i princippet ville kunne tænkes at legitimere såvel disse tidsskrifter som artikler, der var publiceret deri uden nødvendigvis at leve op til gængse kvalitetskriterier. Udvalget henledte derfor Universitetsledelsens opmærksomhed på problematikken.

Der blev som en opfølgning sat initiativer i gang med henblik på at øge forskernes opmærksomhed på publiceringsproblematikken og give forskerne bedre muligheder for konkret at vurdere tidsskrifternes lødighed.

3. Udtalelse vedrørende sag behandlet i Praksisudvalget den 26. maj 2023

Tema: Plagiering og manglende kreditering

Sagen vedrørte en anmeldelse om tilegnelse af forskningside/projekt/tekst fra et ph.d.-proposal, og anvendelse af dette i en fondsansøgning uden kreditering af anmelder. Sagen blev oversendt til NVU, der i sin afgørelse konstaterede plagiat under bagatelgrænsen, men fandt, at sagen kunne indeholde forhold om tvivlsom forskningspraksis.

Sagen blev derfor sendt til Praksisudvalget på AU med henblik på videre behandling. Praksisudvalget konkluderede sammenfattende i sin udtalelse, at der fra anmeldtes side var udvist tvivlsom forskningspraksis, som i hvert fald måtte betegnes som groft uagtsom. Udvalget henstillede, at der blev foretaget en retmæssig kreditering af anmelder på det konkrete projekts hjemmeside.

Det kritisable forhold blev påtalt over for anmeldte, samt den pågældende fond.

4. Udtalelse vedrørende sag behandlet i Praksisudvalget 11. december 2023

Tema: Validitet og formidling

Sagen drejede sig om en anmeldelse som dels vedrørte den kvalitative evaluering i et projekt og dels vedrørte formidlingen af resultaterne i projektet.

Praksisudvalget fandt ikke, at det anmeldte forhold kunne kvalificeres som tvivlsom forskningspraksis. Der var ikke grundlag for at antage, at forskningsresultaterne er frembragt eller præsenteret selektivt eller ensidigt på en måde, som er i strid med almindelige standarder for ærlighed, gennemsigtighed og ansvarlig forskningspraksis. Det drejede sig derimod om en faglig kritik af den valgte forskningsmetode, herunder af forskningsresultaternes validitet, korrekthed og pålidelighed samt formidling.

Praksisudvalget konkluderede at faglige metodespørgsmål, som anmeldt i sagen, ikke er omfattet af loven. Det er derimod spørgsmål som må henvises til afklaring i en fri og åben debat mellem fagfæller i faglige fora og/eller i offentligheden.

Sager om pres på forskningsfriheden

Praksisudvalget har i 2023 ikke modtaget anmeldelser om sager vedrørende pres på forskningsfriheden.

Statistik - sager behandlet af Praksisudvalget 2019-2023

Praksisudvalget monitorerer løbende udviklingen i antallet af sager og deres udfald, sager-nes fordeling på forskningsområder, sagsbehandlingstid, de indklagedes akademiske stilling m.v.

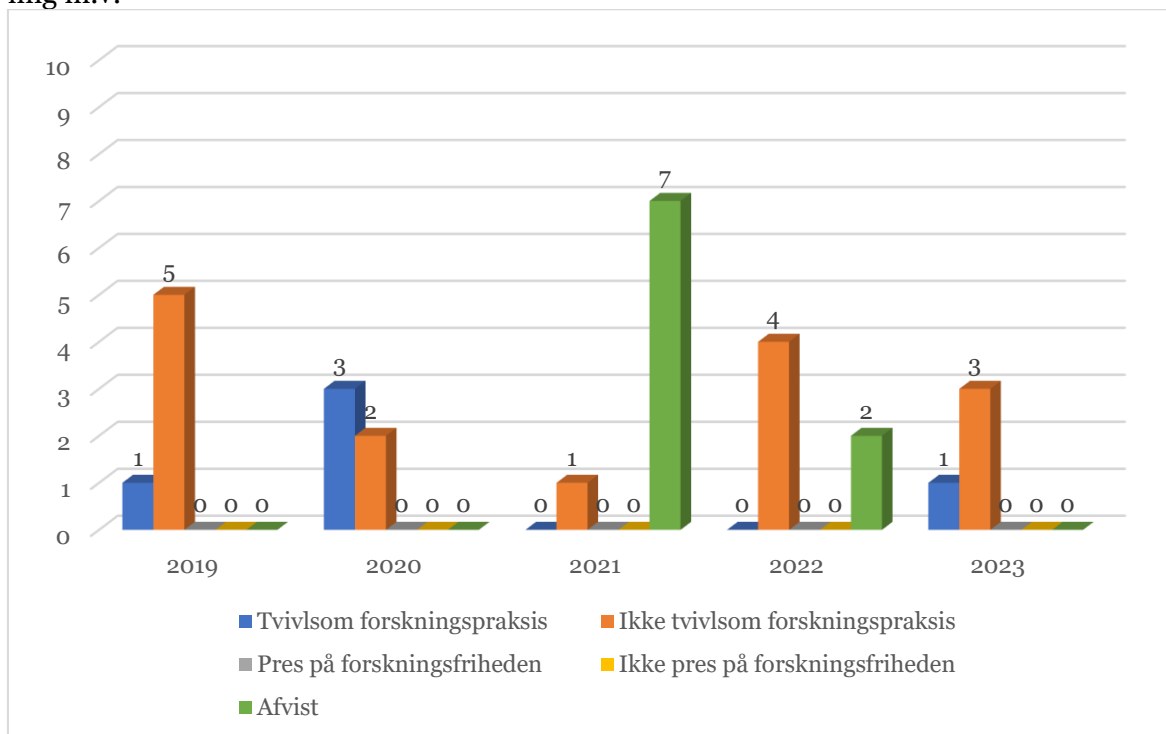

Fig. 1: Sager behandlet af Praksisudvalget 2019-2023 og deres udfald

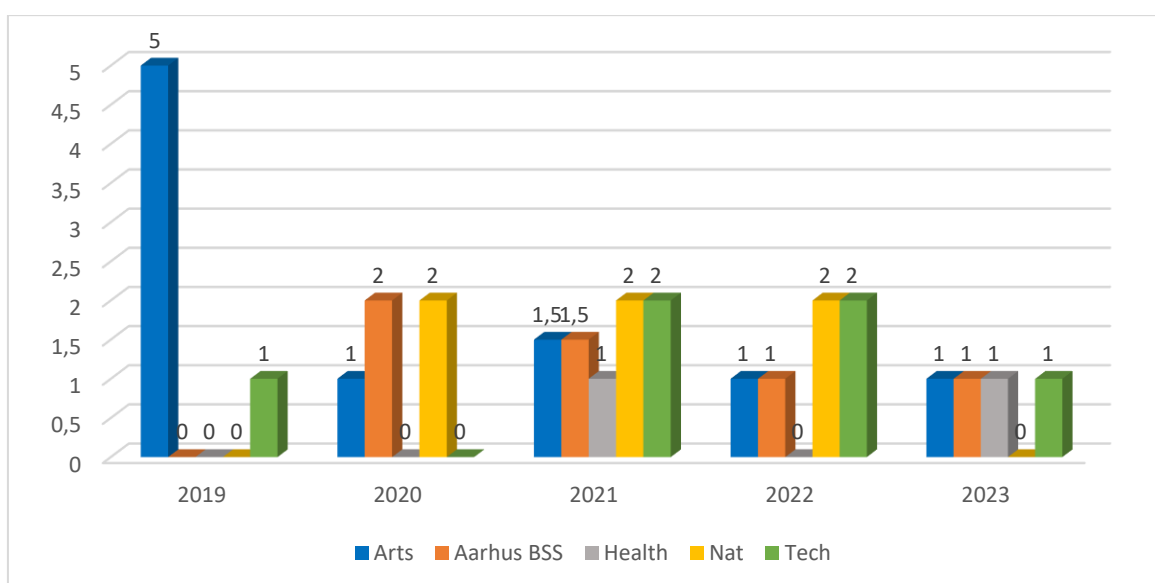

Fig. 2: Sager behandlet af Praksisudvalget 2019-2023 fordelt på fakulteter.

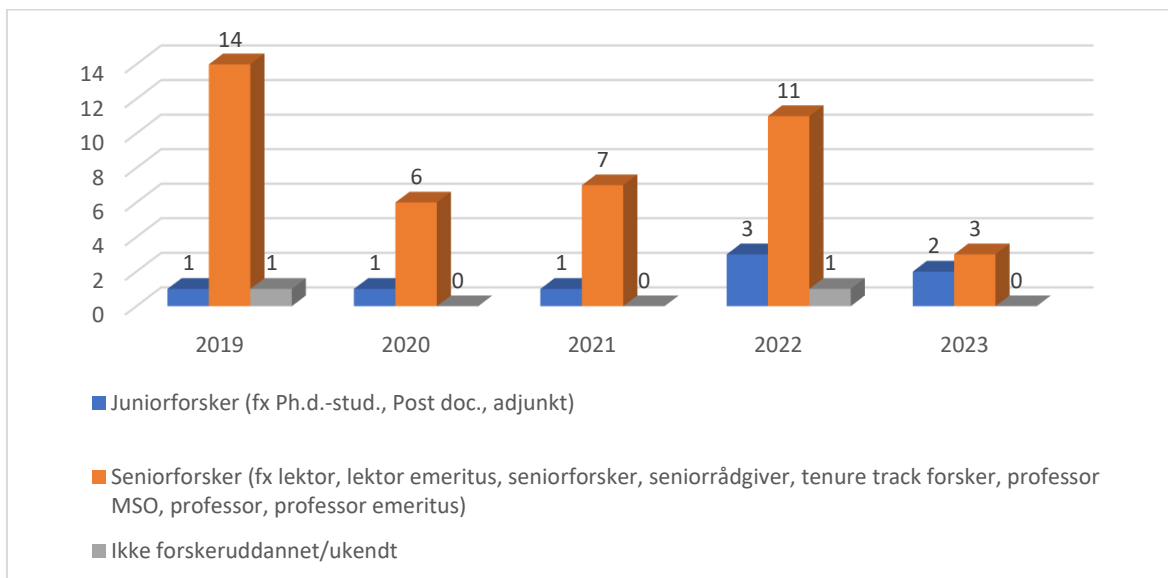

Fig. 3: Sager behandlet af Praksisudvalget 2019-2023 – de indklagedes akademiske stillinger.

Ekspeditions- og sagsbehandlingstid ved Praksisudvalget

En anmeldelse om forhold, der er i strid med ansvarlig forskningspraksis, kan opleves som en stor belastning for den enkelte forsker og have betydning for den pågældendes forskningsmæssige handlemuligheder, mens den behandles. Praksisudvalget har derfor fokus på, at sagerne behandles så hurtigt og effektivt som muligt, hvorfor sagsbehandlingstiden monitoreres løbende.

Ved opgørelsen af gennemsnitlig sagsbehandlingstid og sagsbehandlingstid i de enkelte sager er medtaget den samlede tid, sagen beror hos Praksisudvalget/Praksisudvalgets sekretariat. En sag med kort sagsbehandlingstid vil typisk være en sag, der efter en indledende screening er videresendt til NVU til behandling og som ikke efterfølgende er returneret til universitetet til vurdering af spørgsmål om tvivlsom forskningspraksis. Omvendt vil en sag med længere sagsbehandlingstid ofte være en sag, som har haft en længere screeningsperiode pga. manglende dokumentation eller dialog med NVU om kompetencemæssige spørgsmål, eller som efter behandling ved nævnet kræver yderligere behandling ved Praksisudvalget.

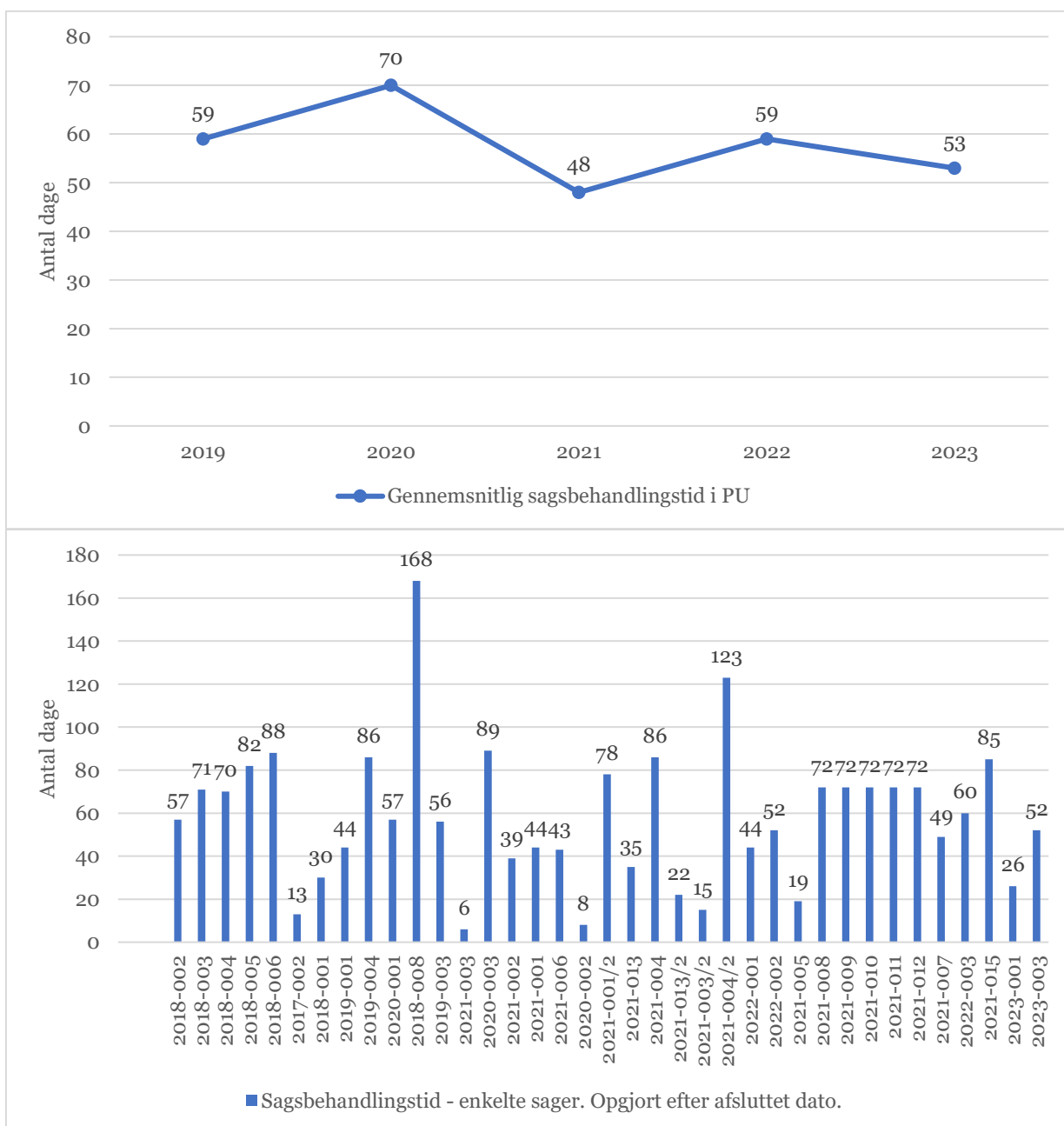

Fig. 4: Gennemsnitlig sagsbehandlingstid samt sagsbehandlingstid for de enkelte sager behandlet af Praksisudvalget 2019-2023.

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (NVU)

Sager vedr. videnskabelig uredelighed

I 2023 har NVU truffet afgørelse i 1 sag fra AU. NVU fandt at der ikke var tale om videnskabelig uredelighed. Sagen blev returneret til behandling i Praksisudvalget vedrørende eventuel tvivlsom forskningspraksis.

Universitetet havde pr. 31. december 2023 en verserende sag ved NVU. Sagen vedrører spørgsmål om plagiering.

Statistik – sager vedr. forskning/forskere fra AU behandlet af NVU 2019-2023

I lighed med sager behandlet af Praksisudvalget følger udvalget de sager vedr. forskning og forskere fra AU, der behandles af NVU.

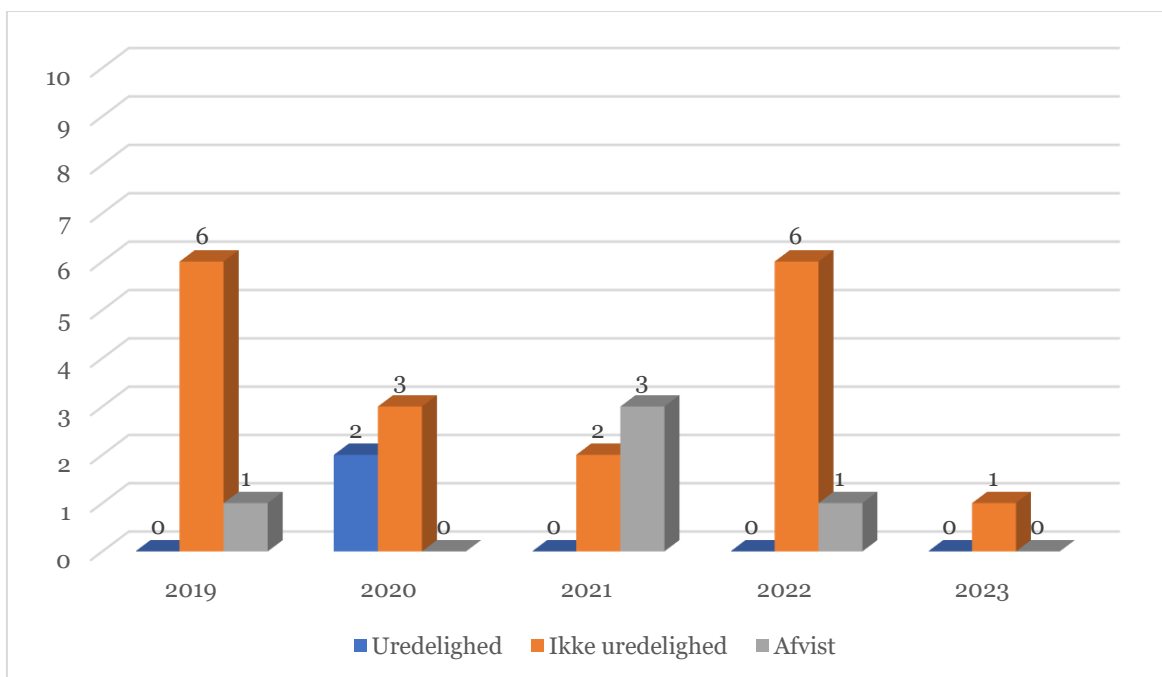

Fig. 5: Sager behandlet af NVU 2019-2023 vedr. forskning fra AU og deres udfald.

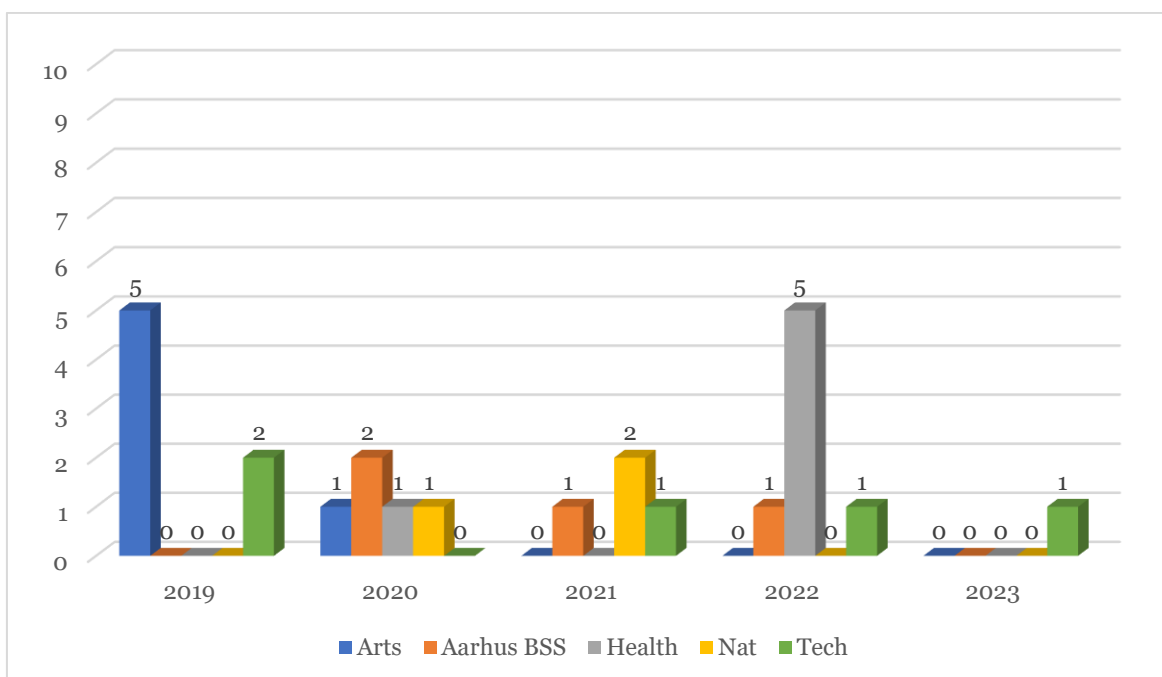

Fig. 6: Sager vedr. forskning fra AU returneret fra NVU 2019-2023 fordelt på fakulteter.

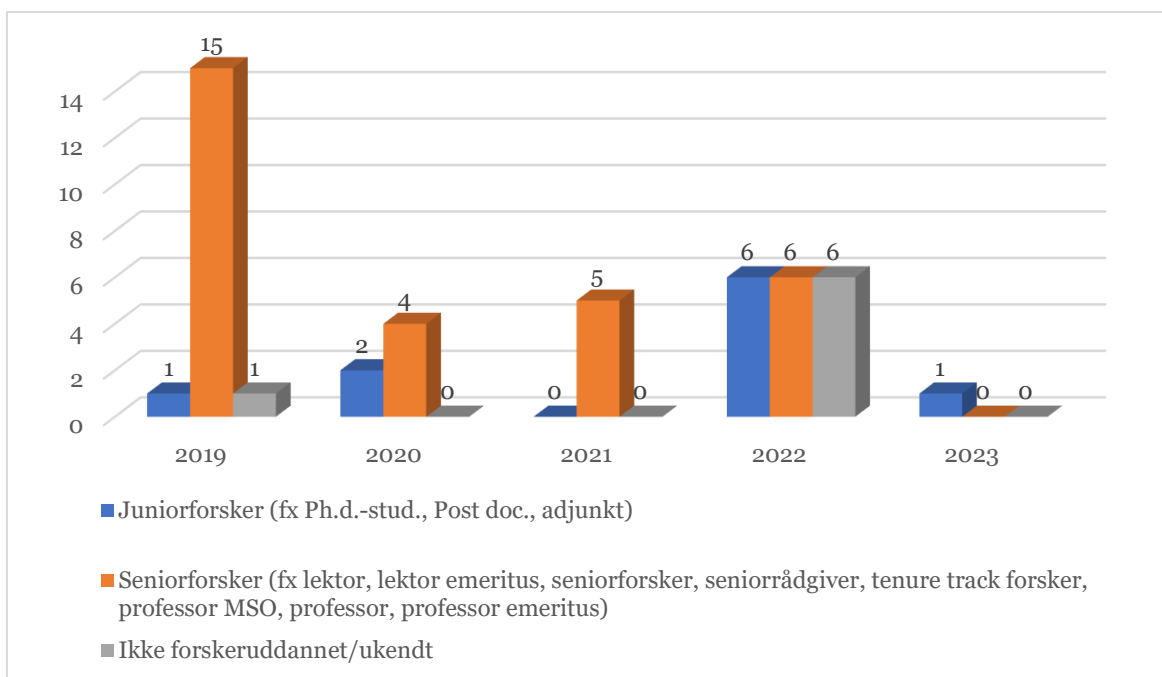

Fig. 7: Sager vedr. forskning fra AU returneret fra NVU 2019-2023– de indklagedes akademiske stillinger.

Sagsbehandlingstid ved NVU

Sager ved NVU forudsættes som udgangspunkt afgjort indenfor 12 måneder fra nævnets modtagelse af sagen, jf. lov om videnskabelig uredelighed § 15. Foreligger der særlige omstændigheder kan sagsbehandlingstiden i henhold til § 15, stk. 2, forlænges ud over 12 måneder. Praksisudvalget har siden lovens ikrafttræden haft fokus på nævnets sagsbehandlingstider, da det for sager fra AU nærmere har syntes at være normen end undtagelsen, at den forudsatte maksimale sagsbehandlingstid overskrides eller tangerer 12 måneder.

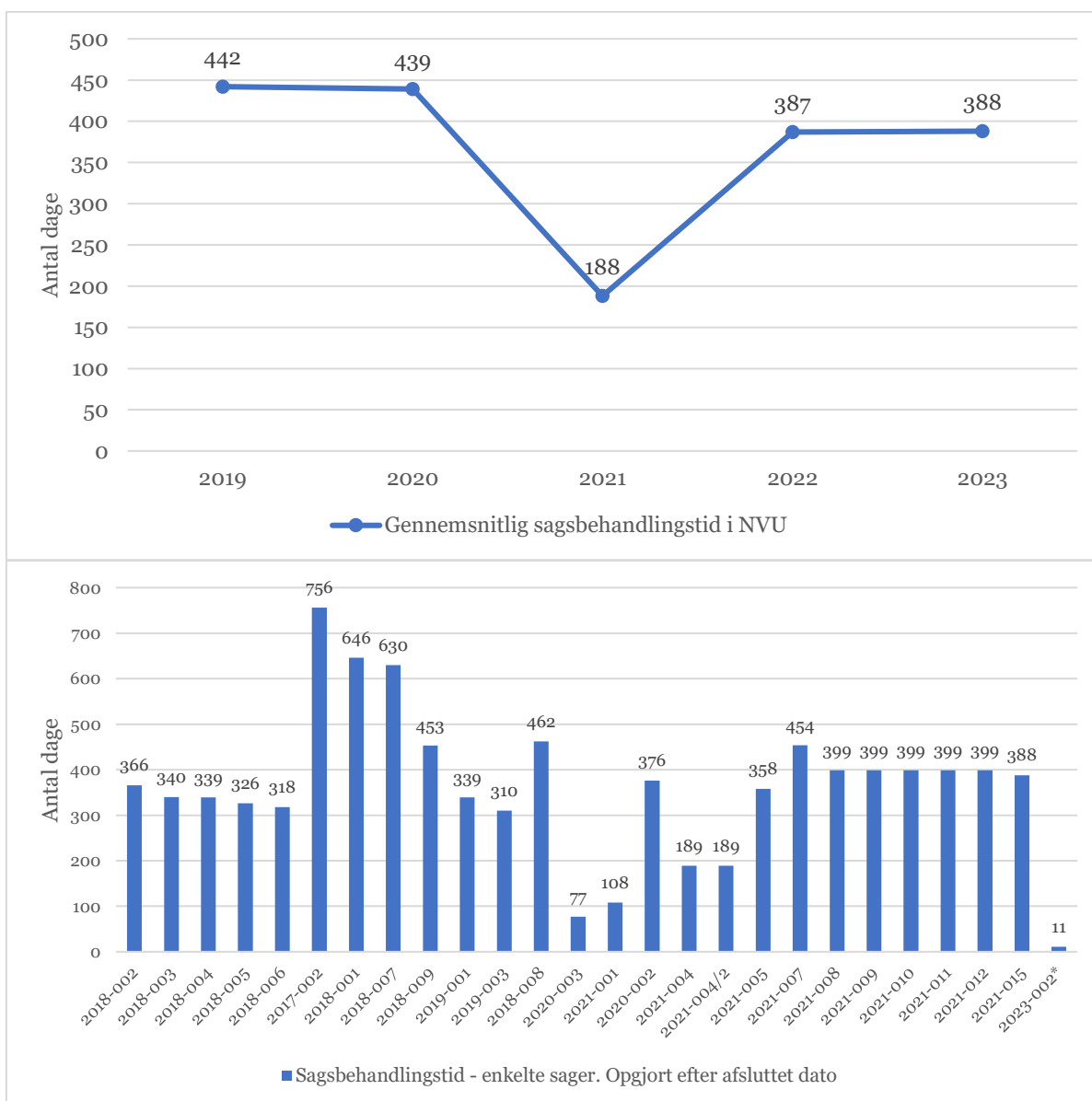

Fig. 8: Gennemsnitlig sagsbehandlingstid for afsluttede sager samt sagsbehandlingstid for de enkelte sager vedr. forskning fra AU behandlet ved NVU 2019-2023 (*stadig verserende).

På Praksisudvalgets vegne

Palle Bo Madsen (formand)